

བོ་ཁྱེ་ཤེས་པ་ཅི་ཡི་ཤིག་ཡིན་
ཅིག་ཡིན་པ།

藏汉历算学词典

མི་ཁྱེན་མི་རིགས་དབུ་ཕྱན་པ་།

བོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡུལ་འདི་གི་
ཆིག་ལེན།

藏 汉 历 算 学 词 典

《藏汉大词典》编写组

一九八五年·成都

པོད་ཀྱི་སྐར་ཕྱིས་རིག་པའི་

ཆོག་མཛོད།

མ་ཁོན་མི་རྒྱལ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་བསྐྱུན།

མ་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་ཏུ་དཔེ་ཆ་ཁང་གིས་བཟུམ།

མ་ཁོན་ཞིན་ཏུ་པར་འདྲེབས་བཅོ་གྲུ་མ་པར།

དཔེ་རྒྱལ་ས་ M 17140.19 དཔེ་རྒྱུ་ 1.40 རྟེ

责任编辑：汤池安、央青拉姆
封面设计：吴庆渝
技术设计：盛寄萍

藏汉历算学词典

《藏汉大辞典》编写组

四川民族出版社出版

(成都盐道街三号)

四川省新华书店发行

四川新华印刷厂印刷

1985年9月第一版

1985年9月第一次印刷

开本787×1092毫米1/32 印张7.75 插页

印数：1—5230 册

书号：M 17140·19

定价：1.40元

ཐུག་པ་པོའི་གཏམ།

དེ་ལ་འདིར་ཅིས་རིག་ལས་བྱང་བའི་མིང་གི་ནམ་གངས་་་
མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ལ། ཅིས་དཀར་ནག་གཉིས་ལས་དཀར་
ཅིས་གཙོ་བོར་བྱས། ནག་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལས་
མ་བཞོད། ས་བཅད་མ་སྟོང་བ་ཙམ་ཡིན། སྐར་ཅིས་ལ་ཡང་
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། རྒྱ་ཅིས་དུས་ཀྱི་སྐར་ཡིག་གཉིས་
ལས་འདིར་འཁོད་གཙོ་བོར་དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཆོག་ཡིན།
རྒྱ་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྟད་མཆན་གཞིའི་ཚུལ་དུ་རྒྱ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་་
སྐར་བཞོད་པ་ལས་གོ་དོན་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་བྱིས་མེད། དུས་
འཁོར་ལུགས་ལ་ཡང་ཕྱག་ལུགས། མཚུར་ཕུའི་ལུགས། དགའ་
ལྟན་ཅིས་གསར་སོགས་མང་ཡང་འདིར་ཕྱག་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་་་
འབྲངས་པ་ཡིན།

རྒྱ་ཡིག་གི་འགྲེལ་བཤད་ནང་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་ཆན་རིག་་
གི་བཤད་ཚུལ་ཉུང་ཟད་བཞོད་ཡོད་ཀྱང་། བོད་རང་གི་བཤད་
རྒྱན་དང་མི་འབྲེས་པར་ར་རྟགས་()འདི་ལྟ་བུའི་ནང་བཅུག་སྟེ་་་

ལོགས་སུ་བཀལ།

དེབ་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་པལ་ཆེ་བ་བསམ་གྱུ་བ་ཀྱི་མཆོས་
སྤྱར་ཞིང་། ཉིང་མེན་ཞིན་གྱིས་ཁ་སྐྱོང་དང་གྱི་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར།
ཆན་རིག་གི་གོ་དོན་ནི་ཁྱིན་ཅུ་ཅིན་གྱིས་བྲིས་པ་འདི་ནོངས་པ་
གང་མཆིས་མཁྱེན་སྤྱན་ཡངས་པ་དག་གིས་བཀལ་སློབ་གནང་བར་
འཆལ།

编 者 的 话

藏族的“算明”包括历算和占算两类。本书以其历算部分为主，占算部分只举少数术语为例。历算又有时轮历与时宪历两个来源，本书主要为其时轮历部分。至于藏传时宪历，只选了一部分有代表性的术语，以汉藏对照作为附录。藏传时轮历也有浦派，粗尔派，格登新历等支分，本书主要根据浦派的解释。

汉语译文，词目多用直译，释文多用意译。

本书是阅读藏文历算典籍的辅助工具，其目的只在于介绍藏历的传统知识，而不在于系统地介绍现代天文学知识。例句完全用藏文文献的原句。凡与现代天文学在原理、概念上相同或近似，只是名词术语不同之处，在汉文译文中简单地注明现代天文学用语，放在括弧里，不与传统的解释相混。原理概念不同之处本书不做评论。

藏文注解主要是桑珠嘉措写的，由黄明信补充并译为汉文，现代天文学的解释是陈久金撰写的。遗漏与错误一定不少，敬请读者指正。

ས་བཅད 目 录

ཚིས་རིག་སྒྲི།	总类……………(1—10)
གཞལ་བྱའི་གླ་ལ།	宇宙构造……………(11—23)
འཇལ་བྱད།	计量单位……………(24—42)
བསྟན་ཚིས་འདས་ལྷ་དག་པ།	年代学……………(43—51)
ཞག་གསུམ།	三种日……………(52—67)
ལྷ་བསྐྱམ།	日、月的运动………(68—89)
གཟའ་འཛིན།	日、月食……………(90—94)
གཟའ་ལྷ།	五星的运动……………(95—106)
དུས་གཟེར། དུས་སྒྱུར།	
ཚིས་ཕྱན།	节气 时刻、历注…(107—137)
མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	异名……………(138—169)
འབྲུང་ཚིས་སྐུ་བད་མོར་བྱ།	占星术……………(170—181)
བྱ་ཚིས་ཐ་སྐད་ཀྱི་སྐད་དོད།	时宪历术语……………(182—186)

ཕྱིས་རིག་གྱི། 总 类

001 **ཕྱིས་རིག་** རིག་གནས་རྒྱང་བ་ལཱ་ལྷན་པ་ལ་སྐར་མ་

ཕྱིས། བསྟན་ཕྱིས། དབྱངས་འཆར་གྱི་ཕྱིས། འབྲུང་ཕྱིས་སྐགས། 算
学，数学。小五明之一：包括：天文、历算、年代学，韵律占算和五
行占算等多种内容。

002 **བསྟན་ཕྱིས།** ལྷང་རྟོགས་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་སྟེས་

ཆེན་དམ་པ་ནམས་དྲུས་ནམ་ཚད་བྱོན་པ་དང་དོན་ཆེན་བྱུང་དྲུས་གྱི་ལོ་
གྲངས་གསལ་བར་སྟན་པའི་ཕྱིས་རིག་ 教历。佛教纪年。推算宗教上
重要人物和重大事件的年代学。

003 **སྐར་ཕྱིས།** (1) གཟའ་སྐར་དྲུས་ཆིགས་སྐགས་མ་

བཅི་རྒྱལ་གྱི། (2) བྱེ་བྲག་དྲུ་རྒྱ་གར་ནས་དར་བའི་དྲུས་འཁོར་
ལུགས་གྱི་ཕྱིས། 历算。①推算星宿运动和季节等等之学。②特指由
印度传来的时轮派历法。

004 **དཀར་ཕྱིས།** སྐར་ཕྱིས་(2) དང་དོན་གཅིག་ 同上

条②

005 དབྱངས་འཆར་གྱི་རྩིས། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་
ལ་སྦྱར་ནས་ལེགས་ཏེས་བཅི་ཚུལ། 韵律占算，占音术，结合音韵以占
吉凶之术。

006 རྒྱ་རྩིས། (1) ཅི་ནའི་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་སྐར་རྩིས་
ལྟུང་། (2) ཕྱི་བྲག་དུ་ཆིང་བྱལ་རབས་སུ་དར་བའི་དུས་ཀྱི་སྐར་ཡིག
汉历。①从汉地传来的天文历法。②特指清代使用的时宪历。

007 རྒྱ་རྩིས། (1) རྩི་ཁྱུ་དཀར་ནག་བཅིས་ནས་དར་བྱེད་བཅི་
ཚུལ། (2) རྒྱ་རྩིས་དར་བའི་འབྲུང་རྩིས། 黑算。①布黑白棋子
占算吉凶祸福之术。②从汉地传来的五行占算。

008 ཡུ་ལོ་ལྟུང་། ཡོང་མའི་གསེར་རྩིས། 皇历，黄历。

009 གསེར་རྩིས། ཡོང་མའི་གསེར་རྩིས་ནི་རྒྱ་རྩིས། 黄历。
即汉历，皇历。

010 འབྲུང་རྩིས། ཡིང་མེ་ས་ལུགས་ཚུ་སྟེ་འབྲུང་བའི་ཁམས་
ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ཟླ་ཞུག་དུས་དང་། སྟོན་ལུས་དབང་ཐང་ཁྱུང་རྟ་
སྟགས་བཅི་ལུགས། 五行算。占星术之一种，以年、月、日、时的干
支所属之五行（木、火、土、金、水）生克，推算凶吉祸福之术。

011 རྒྱ་རྩིས། དུས་འཁོར་ཅི་རྒྱུད་ལས་དངོས་སུ་བཟླ་ན་བའི་

སྐར་ཏིས་ལ་བྱལ་མཐུ་ཏིས་ཞེས་བྱའོ། བྱལ་ཏིས་འདི་ལ་ལྷགས་
མང་ཤི། ལྷག་ལྷགས་དང་མཚུར་ལྷགས། དགའ་ལྷན་ཏིས་གསར་
སྐྱེས་ཡོད། 体系派（或理论派）历算。依据时轮根本经直接讲出的
自宗理论系统而讲的一派历算学。此派又分浦巴派、粗尔派，格登新
历等许多小派。

012 བྱེད་ཏིས། དུས་འཁོར་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོ་
སྐྱེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་དང་བསྐྱེད་པའི་སྐར་ཏིས་ལ་བྱེད་ཏིས་ཞེས་བྱེད་
དོན་དེ་མཐུ་ལག་ལེན་བྱེད་སྐབས་ན་དེ་སྐད་དུ་བཟོད། 作用派（或实
用派）历算。时轮摄略经中吸收了“作用外道”派的内容，以此经为
依据的一派历算学在实用中比较方便，因而得名。

013 བྱེད་མཐུན། བྱེད་པ་དང་མཐུན་པའི་བྱལ་ཏིས་ཤིག་
གཟུང་འཛིན་སྐབས་སྐྱོ་སྐྱེད་དུ་མཐོ་བ་ཞིག་ཡིན། 兼顺作用派。以体
系派为基础，兼采作用派内容的一种历算。在推算日月食时非常有用。

014 ལྷ་སྐྱེགས་བྱེད། ལྷ་སྐྱེགས་སྤྱི་མིང་། བང་གི་བྱེད་
པ་པོ་བྱེད་པར་གསུམ་ལྷན་གྱི་བདག་ཁས་ལེན་པས་ན་ལྷ་སྐྱེགས་བྱེད་
ཏིས་གྲགས། 外道。因主张具三种特法之我为“内作者”而得名。

015 སྐར་ཏིས་སྐྱེད་པའི་གཞུང་། དུས་འཁོར་ཅ་ཀྱིས།
དུས་འཁོར་བསྐྱེད་ཀྱིས། བདེ་མཚལ་དོ་ཆེ་མཁའ་འགྲོའི་ཀྱིས།

དཔལ་ལྷན་སྤྲོད་ཡི་རྒྱུ་། (དབྱངས་འཆར་གྱི་རྒྱུ་།) མིག་པུ་
 གཉིས་པའི་མདོ། ལྷན་ཆའི་རྟགས་པའོ། ཉི་མའི་སྒྲིང་པའི་མདོ་
 སྤྲོད་པའོ། མང་པོ་དང་སྒྲིང་འབྲེལ། བོད་གཞུང་ལ་མཆོན་ན།
 རྒྱུ་རྒྱུ་ཞུས་ཀྱི་ཆིས་གཞུང་ཀྱན་ལས་པདུས་པ། བྱ་སྒྲིན་གྱི་
 མཁས་པ་དགའ་བྱེད། མཁས་བྱུང་ཆེན་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཉིད་སྤྲོད་པ།
 མཁས་བྱུང་ནང་བཟང་གྱི་མཆོད་ཀྱི་མདོ་འདྲ་བྱེད། ལྷན་པ་ལྷན་བྱུང་
 གྱི་མཆོད་པད་དཀར་ཞུས་ལུང་མ་བུ། ལྷན་མིའི་ཉིན་བྱེད་སྤྲོད་པ།
 རྒྱུ་རྒྱུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཆོད་པའོ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིན་བྱེད་སྤྲོད་པ།
 དཔལ་ལྷན་གྱི་དགེ་ལྷན་ཆིས་གསར་མ་བུ། ལྷན་པ་ལྷན་ཆེས་ཀྱི་ཉི་
 མའི་མཁས་པའི་སྒྲིང་ནོར། ལྷན་མཆོད་གསུང་རབ་ཀྱི་རིགས་ལྷན་
 སྒྲིང་མིག ལྷན་དགོན་བལྟན་པ་རབ་ཀྱི་རིགས་ལྷན་མཆོད་པའི་
 འདྲ་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད་ཀྱི་ལུངས་ལྷན་ལྷན་པའོ། ། 历算学的重要典
 籍。大藏中有：时轮根本经，时轮摄略经，胜乐金刚空行经，韵律占
 星经、十二眼经，摩登伽经，大集经日藏品、胜乐首品释等显密经论。
 藏中著述例如：噶玛巴·自然金刚著：历算综论。布顿·宝成著：智
 者生悦篇。克主杰著：无垢光释大疏。浦巴·天成海著：白莲亲教。
 克主·珍海著：无垢光释庄严疏。第巴桑吉著：白琉璃论。敏珠译师
 法祥著：日光篇。松巴堪布著：格登新历。土观法日：智者珍藏篇。商
 卓特桑热著：时轮法胤心要（时轮历精要）。扎贡巴、教宏著：时轮
 法胤王供灯篇等多种。

016 ཉམ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྒྱུ་། མི་ལོ་ག་སྒྲིང་ལྷན་པུ་གཉིས་

ཡོད་ཀྱང་ཐོད་དུ་དུམ་བུ་གཅིག་ཟླ་དབང་མདོར་བསྟན་མ་གཏོགས་མ་
འགྱུར། 时轮根本经。原文一万二千颂，藏文仅译“灌顶总说”部分。

017 ཏཱ་ཨ་ཁོར་བཟུས་རྒྱུ། རིགས་ལྷན་འཇམ་དཔལ་
གཤམ་པས་ཅ་རྒྱུ་ལས་བཟུས། བཀའ་འགྱུར་པེ་ཅིན་དཔར་གྱི་དབུ་
ན་བཟུགས། 时轮摄略经·妙吉祥称法王从时轮根本 经提摄精要而
成。大藏经北京版首卷。

018 དབྱངས་འཆར་གྱི་རྒྱད། ལྷ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་……
དང་ལྷ་མོ་ལྷ་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་བ་ལྷ་ལན་གྱི་ཆུལ་དུ་གསུངས་པར་……
བཤད། བདེ་ལྷག་ལེགས་ཉིས་རྒྱལ་པམ་སྐགས་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་མང་པོར་སྟོན་པ་དང་། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཆོས་ལ་འཆར་ཆུལ་
སྟོན་པའི་ཆ་ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའོ། 韵律占星经。以大自在天
与邬摩妃问答的形式写出。 将日期与元音辅音配合以推算吉凶胜败之
术。

019 རྒྱ་ལ་ཅན་ ཏུས་གྱི་འཁོར་ལ། 梵语：时轮。

020 ལ་རྟ་ཡི་ཐུད། དབྱངས་འཆར་ཐུད། 梵语：韵律占
尾经。

021 ཏཱ་མཛོན། ཏཱ་མཛོན་དང་མཛོན་པ་མཛོན་གཉིས།

时轮与俱舍之简称。

022 **དུས་དབྱངས།** དུས་འཁོར་དང་དབྱངས་འཆར། 时轮
与韵律占星经的简称。

023 **མེམས་འགྲེལ་སྐྱོར་གསུམ།** བཟླ་ལྟར་ཁྱེད་ན་
བཟུང་པའི་གཞུང་གསུམ་སྟེ་ཕུག་དྲོ་སྟོན་འགྲེལ། རྩ་ཆེན་སྟོན་འགྲེལ།
རིགས་ལྡན་པད་དཀར་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 三菩萨释。金刚手
菩萨著：胜乐经首品释。金刚手菩萨著：金刚心释。白莲法王造：时
轮经无垢光广释，皆收入丹珠尔经。

024 **སྟོན་འགྲེལ།** མེམས་འགྲེལ་སྐྱོར་གསུམ་ནང་ཆན། བདེ་
མཆོག་ཅ་མུད་ཀྱི་འཁྱེད་དང་པོ། དུས་འཁོར་ལུགས་ལྟར་འགྲེལ་བ།
ཕུག་ན་རྩ་ཆེས་བཅུམས། 首品释。三菩萨释之一。金刚手菩萨按时轮
派的解释而著的胜乐金刚经第一品的注释。

025 **རྩ་ཆེ་སྟོན་འགྲེལ།** མེམས་འགྲེལ་སྐྱོར་གསུམ་ནང་ཆན་
ཆན། དཔེས་པ་རྩ་ཆེན་མུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་དུས་འཁོར་ལྟར་དུ་
འགྲེལ་བ། ཕུག་ན་རྩ་ཆེས་བཅུམས། 金刚心释。三菩萨释之一，金
刚手菩萨依时轮派的解释而著的欢喜金刚经第二会的注释。

026 **འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད།** མེམས་འགྲེལ་སྐྱོར་གསུམ་
ནང་ཆན། དུས་འཁོར་མུད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། རིགས་ལྡན་པད་

དཀར་གྱིས་བཅུ་མཁུ། 无垢光释。白莲法王所著时轮经的注释。

027 ཆིས་གཞུང་གྲན་ལས་བཟུས་པ། ཀམ་རབ་བྱང་
ན་ཆིས་རབ་བྱང་ལ་བཞི་མ་རྟ་ལོར་བཅུ་མཁུ། 历算综论。噶玛·自然
金刚著于公元1318年。

028 ཆིས་གཞུང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད། བུ་རྟ་ལྷ་རིན་
ཆེན་གྱུ་ལ་ཀུན་རབ་བྱང་ལ་བཞི་མ་རྟ་ལོར་བཅུ་མཁུ། 智者生悦篇。
历算学著作，布顿·宝成著于公元1326年。

029 རིག་ཆེན་དེ་ཉིད་ལྟར་བ། མཁས་གྲུབ་ཆིས་རབ་
བྱང་བཟུན་པའི་ཤིང་རྟ་ལོར་བཅུ་མཁུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་ལོད་་་
ཀྱི་ཁྱ་ཆེན་འགྲེལ། 时轮经无垢光释大疏。克主杰著于公元1434年。

030 ཏཱ་ལའ་བོ་ཏུ་བློ་བཟང་དྲི་མེད་ལོད་་་ཁྱ་། མཁས་
གྲུབ་ནོར་བཟང་ཁྱ་མཆོས་རབ་བྱང་བཟུན་པའི་ས་ཀྱི་ལོར་བཅུ་མཁུ།
时轮经总义——无垢光释庄严篇。克主·珍海著于公元1478年。

031 བད་དཀར་ཞལ་ལྷང་། བླ་པ་ལྷ་ལྷ་གྲུབ་ཁྱ་མཆོས་
རབ་བྱང་བཟུན་པའི་མེ་ལོ་ལོར་བཅུ་མཁུ་པའི་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་་་་
ཞིག 白莲亲教。历算书名。浦巴·天成海著于公元1447年。

032 ཉིས་གཞུང་བློ་དཀར། རྩི་མྱོད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་ཡའོས་
རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཡོས་ལོར་བརྒྱམས་པའི་ཉིས་གཞུང་། 白
琉璃论。历算书名，第巴桑吉嘉措著于公元1687年。

033 ཉིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་ལྷུང་བ། ལ་ཆེན་རྟམ་གླིས་
རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྟའི་ལོར་བརྒྱམས། 日光论。历算书名。
敏珠译师达摩师利著于公元1714年。

034 དགེ་ལྡན་ཉིས་གསར་མ་བྱ། སུམ་པ་ལེ་ཤེས་……
དཔལ་འབྱོར་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས་ལོར་བརྒྱམས་པའི་
ཉིས་གཞུང་། 格登新算。历算书名，松巴·慧隆著于公元1747年。

035 རིགས་ལྡན་སྒྲིང་ཐིག ཕྱག་མཛོད་གསུང་རབ་ཀྱིས་
རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཡོས་ལོར་བརྒྱམས། 时轮法胤心要，时轮
历精要。历算书名，商卓特·桑热著于公元1827年。

036 རིགས་ལྡན་མཛོད་པའི་འདུ་ལྷུང་། བྱག་དཔོན་
བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཙུ་ལྷུང་པའི་མེ་ཡོས་ལོར་བརྒྱམས་……
པའི་སྐར་ཉིས་ཀྱི་གཞུང་། 时轮法胤供灯论。历算书名，扎贡·教宏
著于公元1867年。

037 རྒྱ་མཚོ་རྣམ་གསུམ། སྐར་ཉིས་ལ་མཁས་པར་བྱགས་

པའི་གཙང་རྒྱང་ཆོས་གྲགས་བྱ་མཚོ། བྱག་པ་ལྷན་བྱུང་བྱ་མཚོ།
མཁས་བྱུང་ནོར་བཟང་བྱ་མཚོ་སྟེ་གསུམ་མ། 三位“嘉措(海)”。三
位著名的历算学著。见038、039、040条。

038 གཙང་རྒྱང་གཞ་ཆོས་གྲགས་བྱ་མཚོ། སྐར་ཅིས་
ལ་མཁས་པར་གྲགས་ཤིང་། དེའི་སློབ་མ་ནོར་བཟང་བྱ་མཚོ། བྱག་
པ་ལྷན་བྱུང་བྱ་མཚོ་སྟེ་བྱ་མཚོ་རྣམ་གསུམ། 藏穹·曲扎嘉措(法称
海)。历算学者，与其两弟子：克主·珍海，浦巴·天成海共以“三
海”著称。

039 མཁས་བྱུང་ནོར་བཟང་བྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་……
བརྒྱད་པའི་ས་ཁྱིམ་ཅིས་གཞུང་དྲི་མེད་འོད་ཀྱན་མཛད། ཅིས་
ཐང་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་བྱུར་གྱི་བ་བརྟགས། 克珠努桑嘉措(珍海)。
历算学家，著有“时轮经无垢光释庄严疏”(公元1478年)，并以主
表测影的实践著称。

040 བྱག་པ་ལྷན་བྱུང་བྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མ་
ཨོས་ཨོར་ཅིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་མཛད། ཕུ་པ་ལེན་ཀླུ་མཚོ།
(天成海)。历算学家，著有白莲亲教论等(1447年)。

041 བྱག་ལྷགས། ལྷོ་ཁ་གྲ་བྱག་པ་ལྷན་བྱུང་བྱ་མཚོའི་ཅིས་
ཁྱིམ་ལྷགས། 浦派·浦巴天成海之历算学派。